

คำนำ

วิชาวิทยาศาสตร์ นับเป็นวิชาที่สำคัญอย่างยิ่งในทุกระดับชั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในระดับชั้นประถมศึกษายังมีปัญหามากมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นักเรียนเรียนรู้ด้วยวิธีการจำมากกว่าการคิด จึงจำเป็นต้องวางรากฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ถูกต้อง ซึ่งนักเรียนต้องได้ฝึกทักษะกระบวนการคิดและหมั่นฝึกฝนอยู่เสมอ

ผู้จัดทำได้จัดทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นี้ขึ้นเพื่อต้องการให้นักเรียนมีทักษะด้านกระบวนการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ดีขึ้น และเป็นการพัฒนาทักษะที่นักเรียนมีอยู่แล้วให้เกิดความรู้มากยิ่งขึ้น

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ เรื่อง ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม ชุดนี้ คงเป็นประโยชน์แก่นักเรียน และคณะครูที่นำไปใช้เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ดีขึ้น

กุลจิรา เจริญชาติรี

สารบัญ

	หน้า
คำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้	ก
คำชี้แจงสำหรับครู	ง
คำชี้แจงสำหรับนักเรียน	จ
บทบาทของนักเรียน	ฉ
สาระสำคัญ มาตรฐานตัวชี้วัดชั้นปี	ช
จุดประสงค์การเรียนรู้และขั้นตอนการดำเนินการชุดกิจกรรมการเรียนรู้	ซ
แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตกับแหล่งที่อยู่ต่างๆ	1
กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน	4
บัตรคำสั่ง เรื่อง ความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตกับแหล่งที่อยู่ต่างๆ	5
บัตรเนื้อหา เรื่อง ความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตกับแหล่งที่อยู่ต่างๆ	6
บัตรกิจกรรมที่ 1 เรื่อง กลุ่มสิ่งมีชีวิต	20
บัตรกิจกรรมที่ 2 เรื่อง สิ่งมีชีวิตกับแหล่งที่อยู่	21
แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตกับแหล่งที่อยู่ต่างๆ	23
กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน	26
บรรณานุกรม	27
ภาคผนวก	30
บัตรเฉลยกิจกรรมที่ 1 เรื่อง กลุ่มสิ่งมีชีวิต	31
บัตรเฉลยกิจกรรมที่ 2 เรื่อง สิ่งมีชีวิตกับแหล่งที่อยู่	32
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตกับแหล่งที่อยู่ต่างๆ	34
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตกับแหล่งที่อยู่ต่างๆ	35

คำชี้แจงสำหรับการใช้งานชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เนื้อหาจัดแบ่งออกเป็นทั้งหมด 7 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 เรื่อง ความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตกับแหล่งที่อยู่ต่างๆ

ชุดที่ 2 เรื่อง ระบบนิเวศ

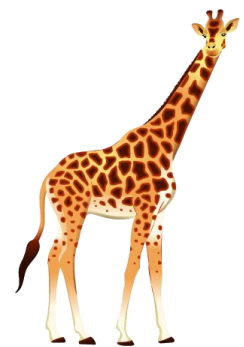
ชุดที่ 3 เรื่อง การถ่ายทอดพลังงานในระบบนิเวศ

ชุดที่ 4 เรื่อง ภาวะสมดุลของระบบนิเวศ

ชุดที่ 5 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ

ชุดที่ 6 เรื่อง การปรับตัวของสิ่งมีชีวิต

ชุดที่ 7 เรื่อง การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและการเพิ่มขึ้นของประชากรมนุษย์

ซึ่งชุดนี้เป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชุดที่ 1 เรื่อง กลุ่มสิ่งมีชีวิต ใช้เวลาในการเรียนการสอน 2 ชั่วโมง จัดทำขึ้นเพื่อให้ให้นักเรียนใช้ประกอบการเรียนในห้องเรียน โดยครูเป็นผู้ที่คอยกำกับดูแลและช่วยเหลือ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูจัดทำขึ้น

คำชี้แจงสำหรับครู

การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชุดที่ 1 เรื่อง ความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตกับแหล่งที่อยู่ต่างๆนี้ ใช้สำหรับจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครุมีบทบาทสำคัญ ดังนี้

1. ศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตกับแหล่งที่อยู่ต่างๆ ให้เข้าใจ
2. เตรียมความพร้อมของนักเรียนก่อนการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
3. เตรียมชุดกิจกรรมการเรียนรู้ วัสดุ สิ่งของและอุปกรณ์ที่ระบุไว้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชุดที่ 1 เรื่อง ความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตกับแหล่งที่อยู่ต่างๆ ให้พร้อม
4. แนะนำขั้นตอนการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แนวปฏิบัติ ให้นักเรียนรับทราบโดยละเอียด
5. ก่อนการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อวัดความรู้พื้นฐานก่อนเรียน (ทดสอบก่อนที่จะเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ทั้ง 7 ชุด)
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยปฏิบัติตามบัตรคำสั่งในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 1 อย่างเคร่งครัด ครูต้องกำกับดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
7. หลังจากทำกิจกรรมการเรียนการสอนเสร็จแล้วให้นักเรียนเก็บวัสดุ อุปกรณ์ประกอบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เรียบร้อย
8. บันทึกผลคะแนนจากการทำกิจกรรมในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเกณฑ์การวัดประเมินผลที่ระบุในแผนการจัดการเรียนรู้
9. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสร็จแล้ว

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

ศึกษาก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรม

1. นักเรียนฟังคำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม
2. ให้นักเรียนรับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 1 เรื่อง ความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตกับแหล่งที่อยู่ต่างๆ
3. นักเรียนเริ่มทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อประเมินว่านักเรียนมีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจมากน้อยเพียงใด
4. นักเรียนศึกษาใบความรู้จากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 1 เรื่อง ความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตกับแหล่งที่อยู่ต่างๆ โดยตั้งใจศึกษาเนื้อหา ทำความเข้าใจให้ดีตั้งแต่หน้าแรกถึงหน้าสุดท้ายตามลำดับ อย่าข้ามขั้นตอน
5. เมื่อพบคำชี้แจงหรือคำถามในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ให้อ่านและทำกิจกรรมอย่างรอบคอบ
6. ส่งผลงานการทำกิจกรรมการเรียนรู้จากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดนี้ เพื่อให้ครูตรวจและบันทึกผล
7. เมื่อทำกิจกรรมครบแล้วจัดเก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อย
8. เมื่อนักเรียนทุกคนทำกิจกรรมครบแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อประเมินว่านักเรียนมีพื้นฐาน ความรู้ ความเข้าใจหลังเรียนมากน้อยเพียงใด
9. รับฟังการบอกคะแนนคำชมเชย และคำแนะนำเพิ่มเติมจากครู
10. ในการเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง นักเรียนควรให้ความร่วมมือ ตั้งใจในการทำกิจกรรมและตรงต่อเวลาเสมอ

บทบาทของนักเรียน

1. นักเรียนอ่านคำแนะนำสำหรับนักเรียนให้เข้าใจก่อนลงมือศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียนประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้
3. ศึกษาบัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกในกลุ่ม
4. ทำแบบทดสอบหลังเรียนประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ลงในกระดาษคำตอบโดยไม่ทำเครื่องหมายใด ๆ ในแบบทดสอบประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้
5. นักเรียนตรวจคำตอบ แบบทดสอบ กิจกรรม ประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยดูจากเฉลยด้านหลังของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ไม่แก้ไขคำตอบของตนเองที่ผิด พร้อมทั้งลงคะแนนที่ตนเองทำได้
6. รวบรวมกระดาษคำตอบแบบทดสอบประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 1 เรื่องความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตกับแหล่งที่อยู่ต่างๆ ส่งครูผู้สอน

สาระสำคัญ

สิ่งมีชีวิตต่างๆ ที่อาศัยอยู่ในแหล่งที่อยู่เดียวกัน เรียกว่า กลุ่มสิ่งมีชีวิต สิ่งมีชีวิตอาศัยอยู่ในแหล่งที่อยู่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับแหล่งที่อยู่โดยเป็นที่อาศัย ที่เลี้ยงดูลูกอ่อน ที่สืบพันธุ์ ที่หลบภัยและที่หาอาหาร

มาตรฐาน / ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ว 2.1 เข้าใจสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับสิ่งมีชีวิต ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตต่างๆ ในระบบนิเวศ มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ตัวชี้วัดชั้นปี

ว 2.1 ป. 6/1 สำรวจและอภิปรายความสัมพันธ์ของกลุ่มสิ่งมีชีวิตในแหล่งที่อยู่ต่าง ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อภิปรายและอธิบายความหมายของแหล่งที่อยู่ กลุ่มสิ่งมีชีวิตพร้อมทั้งยกตัวอย่าง
2. สำรวจและสังเกตสิ่งมีชีวิตในแหล่งที่อยู่
3. อภิปรายและสรุปได้ว่าสิ่งมีชีวิตมีความสัมพันธ์กับแหล่งที่อยู่